

РІШЕННЯ

Іменем України

04 грудня 2019 року

м. Чернігів

справа № 927/531/18

Господарський суд Чернігівської області у складі судді **А.С. Сидоренка**, за участю секретаря судового засідання Селіван Н.О., розглянувши у відкритому судовому засіданні за правилами загального позовного провадження матеріали заяви ліквідатора Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» - арбітражного керуючого Косякевича С.О. до Шитікової Каріни Миколаївни (16111, с. Шаболтасівка Сосницького району Чернігівської області, вул. Калініна, 4), **Шитікова Олега Дмитровича** (16111, с. Шаболтасівка Сосницького району Чернігівської області, вул. Калініна, 4) та **Попова Сергія Валерійовича** (04212, м. Київ, вул. Зої Гайдай, 7, кв. 217) про покладення субсидіарної відповідальності на учасників боржника та його керівні органи, поданої в межах справи за заявою

КРЕДИТОРА:
Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО»
36014, м. Полтава, вул. Соборності, 66

БОРЖНИК:
Товариство з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР»
14000, м. Чернігів,

за участю представників учасників справи про банкрутство:

від кредиторів: не з'явилися

від боржника: Косякевич С.О. – ліквідатор (в судових засіданнях 21.11.2019р. та 03.12.2019р.)

від Попова С.В.: Єлманова В.А. – адвокат (ордер серії ХВ № 000121 від 14.08.2019р.)

від Шитікової К.М.: Дубовик Н.М. – адвокат (ордер серії ЧН № 041687 від 30.10.2019р.)

Рішення виносяться після перерв, оголошених в судовому засіданні з 21.11.2019р. по 03.12.2019р. та з 03.12.2019р. по 04.12.2019р., на підставі ст. 216 Господарського процесуального кодексу України.

В судовому засіданні 04.12.2019р., на підставі ст. 240 Господарського процесуального кодексу України, було оголошено вступну та резолютивну частину рішення.

ВСТАНОВИВ:

Товариством з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» (надалі – Кредитор) подана заява про відкриття провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» (надалі – Боржник) на підставі ст. 10 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (надалі – Закон про банкрутство), яка ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 18.07.2018р. була прийнята до розгляду.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 30.07.2018р. відкрито провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Постановою Господарського суду Чернігівської області від 20.11.2018р. боржника визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру строком на дванадцять місяців, ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Жураковську Л.В.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 26.03.2019р. звільнено арбітражного керуючого Жураковську Л.В. від виконання повноважень ліквідатора Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» з покладенням обов'язків останнього на арбітражного керуючого Косякевича С.О.

17 липня 2019 року до Господарського суду Чернігівської області, в межах справи про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Олкар», надійшла заява від 12.07.2019р. № 34-0712/196 ліквідатора Косякевича С.О. до Шитікової Каріни Миколаївни, Шитікова Олега Дмитровича та Попова Сергія Валерійовича про покладення субсидіарної відповідальності на учасників боржника та його керівні органи (надалі – Заява), згідно якої заявник просить стягнути солідарно з вказаних вище фізичних осіб на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» грошові кошти в сумі 16 392 877,37 грн.

В обґрунтування Заяви ліквідатор зазначає, що ним був проведений аналіз фінансової, господарської, інвестиційної та іншої діяльності товариства, зокрема на предмет виявлення ознак фіктивного банкрутства, доведення чи приховування банкрутства, за результатами якого, з урахуванням підрахованих коефіцієнтів, зроблений висновок про наявність в діях керівництва товариства ознак нерационального ведення господарської діяльності, які призвели до збитковості товариства та ознак навмисного погіршення його фінансово – господарського стану, тобто доведення до банкрутства.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 05.08.2019р.:

Заява прийнята та приєднана до матеріалів справи;

визнано Шитікову Каріну Миколаївну, Шитікова Олега Дмитровича та Попова Сергія Валерійовича учасниками у справі про банкрутство;

призначено розгляд Заяви в підготовчому засіданні на 03.09.2019р.

У встановлені судом процесуальні строки Шитіковою К.М. та Шитіковим О.Д. відзив на Заяву, а головою комітету кредиторів – Товариством з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» письмові пояснення щодо Заяви подані не були.

27 серпня 2019 року, у встановлений судом процесуальний строк (зданий для відправки до відділення поштового зв'язку 23.08.2019р.) до Господарського суду Чернігівської області надійшов відзив Попова С.В. від 19.08.2019р. на Заяву, зі змісту якого вбачається, що Попов С.В. не погоджується з обставинами, викладеними в ній, вважає її безпідставною та такою, що не підлягає задоволенню.

В обґрунтування своїх заперечень Попов С.В. зазначає, що ліквідатором, в порушення вимог ст. 73 – 79 Господарського процесуального кодексу України, не подано належних, достовірних, допустимих та достатніх доказів на підтвердження факту доведення товариства до банкрутства з боку учасників юридичної особи, вини, причинно – наслідкового зв'язку між діями останніх та наслідком у вигляді банкрутства.

03 вересня 2019 року повноважним представником відповідача Попова С.В. подано клопотання від 02.09.2019р. про долучення доказу (висновку експерта) до матеріалів справи з одночасним клопотанням про поновлення процесуального строку на його подання.

В судовому засіданні 03 вересня 2019 року господарський суд постановив протокольну ухвалу про відкладення підготовчого засідання на 19 вересня 2019 року з одночасним встановленням процесуальних строків для подання позивачем відповіді на відзив Попова С.В. – протягом п'яти днів з дня отримання відзиву; для подання відповідачем – Поповим С.В. заперечення – протягом п'яти днів з дня отримання відповіді на відзив; для подання головою комітету кредиторів – Товариством з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» письмових пояснень щодо відзиву Попова С.В. – протягом п'яти днів з дня отримання відзиву.

06 вересня 2019 року, у встановлений судом процесуальний строк (зданий для відправки до відділення поштового зв'язку 04.09.2019р.) до Господарського суду Чернігівської області надійшла відповідь від 03.09.2019р. № 34-0903/241 ліквідатора на відзив Попова С.В., зі змісту якої вбачається, що позивач не погоджується з думкою відповідача та вважає її спростованою наявними в матеріалах справи письмовими доказами.

17 вересня 2019 року до Господарського суду Чернігівської області надійшло клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» про зобов'язання державного органу з питань банкрутства підготувати висновок, згідно якого товариство просить зобов'язати Міністерство юстиції України, як державного органу з питань банкрутства, підготувати висновок про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства щодо Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР».

18 вересня 2019 року, у встановлений судом процесуальний строк (здані для відправки до відділення поштового зв'язку 16.09.2019р. та з урахуванням правил обчислення процесуальних строків) до Господарського суду Чернігівської області надійшли заперечення від 15.09.2019р. відповідача Попова С.В. на відповідь ліквідатора на відзив. Зі змісту заперечень вбачається, що відповідач підтримує свою думку щодо відсутності правової та доказової підстави для застосування субсидіарної відповідальності на суму всієї кредиторської заборгованості. Крім того, відповідач вкотре звертає увагу на те, що на його думку, належних, достовірних і достатніх доказів на підтвердження факту доведення до банкрутства з боку його учасників, вини та причинно-наслідкового зв'язку між їх діями та наслідком у вигляді банкрутства товариства, в розумінні ст. 73 – 79 Господарського процесуального кодексу України ліквідатором не подано.

У встановлений судом процесуальний строк головою комітету кредиторів – Товариством з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» письмові пояснення щодо відзиву Попова С.В. до Господарського суду Чернігівської області подані не були.

В підготовчому засіданні 19.09.2019р. суд постановив протокольну ухвалу про задоволення клопотання відповідача Попова С.В. про поновлення процесуального строку на подання доказів та залучення їх до матеріалів справи, а також про відкладення підготовчого засідання на 22.10.2019р.

17 жовтня 2019 року до Господарського суду Чернігівської області надійшла відповідь Шитікової К.М. на відзив Попова С.В., зі змісту якої вбачається, що відповідач не погоджується з думкою Попова С.В. та вважає, що відповідальність за зобов'язаннями банкрута має бути субсидіарно покладена на учасників товариства та його керівні органи згідно обставинам, викладеним в заяві ліквідатора.

Відповідь на відзив Попова С.В. аналогічного змісту надійшла 17.10.2019р. до Господарського суду Чернігівської області і від Шитікова О.Д.

В підготовчому засіданні 22.10.2019р. суд постановив протокольну ухвалу про відкладення підготовчого засідання на 04.11.2019р.; при цьому явка в підготовче засідання Шитікової К.М. та Шитікова О.Д. визнана судом обов'язковою.

01 листопада 2019 року до Господарського суду Чернігівської області надійшла заява від 30.10.2019р. Шитікової К.М. згідно якої остання просить залишити без розгляду відповідь на відзив Попова С.В. як таку, що подана нею помилково.

Заява аналогічного змісту надійшла 30.10.2019р. до Господарського суду Чернігівської області і від Шитікова О.Д.

В підготовчому засіданні 04.11.2019р. суд постановив протокольну ухвалу про залишення без розгляду відповіді Шитікової К.М. та Шитікова О.Д. на відзив Попова С.В.

Також, в підготовчому засіданні 04.11.2019р. суд постановив протокольну ухвалу про закриття підготовчого провадження та призначення справи до розгляду по суті на 04.11.2019р.

В судовому засіданні 04.11.2019р. суд постановив протокольну ухвалу про відкладення судового засідання на 21.11.2019р.

В судовому засіданні 21.11.2019р., на підставі ст. 216 Господарського процесуального кодексу України, оголошено перерву до 03.12.2019р.

До початку судового засідання 03.12.2019р. повноважним представником Попова С.В. до Господарського суду Чернігівської області подано клопотання про залучення до матеріалів справи з одночасним клопотанням про поновлення строку для подання відповідних доказів.

В судовому засіданні 03.12.2019р. суд постановив протокольну ухвалу про поновлення строку на подання доказів та залучення їх до матеріалів справи.

В судовому засіданні 03.12.2019р., на підставі ст. 216 Господарського процесуального кодексу України, оголошено перерву до 04.12.2019р.

Розглянувши подані документи і матеріали, вислухавши пояснення повноважних представників учасників справи про банкрутство, з'ясувавши фактичні обставини справи, дослідивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення Заяви по суті, господарський суд **ВСТАНОВИВ:**

Товариство з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» зареєстроване в якості суб'єкта господарювання 05.08.2015р., про що у Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань внесені відомості за № 1 064 102 0000 012081.

Згідно Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, сформованим 17.07.2018р. у зв'язку з розглядом даної справи (том 1, а.с. 36 – 41), засновниками (учасниками) товариства є: Шитікова Каріна Миколаївна, Шитіков Олег Дмитрович та Попов Сергій Валерійович; керівником товариства з 05.08.2015р., тобто з дня державної реєстрації юридичної особи, значиться Шитікова Каріна Миколаївна.

Як вже було вказано вище, ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 30.07.2018р. відкрито провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР»; визнано безспірні вимоги Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» в розмірі 9 527 029,47 грн. заборгованості та 17 620,00 грн. судового збору.

Крім того, під час провадження у справі про банкрутство до Господарського суду Чернігівської області із заявами про визнання кредиторських вимог до боржника звернулись:

Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» в сумі 5 366 849,04 грн. та 3 524,00 грн. судового збору (том 2, а.с. 5 – 41);

в обґрунтування поданої заяви кредитор посилався на рішення Господарського суду Чернігівської області від 27.02.2018р. по справі № 927/1159/17, а також на договір поставки № 13-III на умовах товарного кредиту від 27.03.2017р., на підставі якого боржникові був поставлений товар на загальну суму 9 527 029,47 грн., проте грошові кошти товариством сплачені не були;

як вбачається з матеріалів справи, рішенням Господарського суду Чернігівської області від 27.02.2018р. по справі № 927/1159/17 присуджено до стягнення з Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» 9 527 029,47 грн. заборгованості, 1 905 405,89 грн. штрафу, 926 073,47 грн. 28 % річних, 319 783,96 грн. нарахованого на суму боргу індексу інфляції, 78 571,65 грн. відсотків за користування кредитом, 516 240,27 грн. втрат курсових коливань та 199 096,57 грн. судового збору;

Головне управління ДФС у Чернігівській області в сумі 38 588,82 грн. та 3 524,00 грн. судового збору та в сумі 13 326,16 грн. та 3 842,00 грн. судового збору (том 2, а.с. 52 – 80; том 5, а.с. 54 – 78);

в обґрунтування заявлених кредиторських вимог заявник посилався на невиконання банкрутом зобов'язань по сплаті податків та зборів;

підставами виникнення податкового боргу є: звіти за 10 – 12 місяці 2017р., за 1 – 2 місяці 2018р., податкове повідомлення-рішення від 06.02.2018р. № 0009931204, прийняте на підставі акту від 23.01.2018р. № 25/25-01-12-04-39 камеральної перевірки дотримання строків реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, податкове повідомлення-рішення від 26.02.2018р. № 0018291204, прийняте на підставі акту від 12.02.2018р. № 36/25-01-12-04-24 камеральної перевірки податкової звітності з податку на прибуток та податкове повідомлення-рішення від 28.03.2018р. № 0028111204, прийняте на підставі акту від 13.03.2018р. № 456/25-01-12-04-39 камеральної перевірки дотримання строків реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних;

Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМАГРОЛІЗИНГ – УКРАЇНА» в сумі 1 416 665,36 грн. та 3 524,00 грн. судового збору (том 2, а.с. 83 – 134);

в обґрунтування поданої заяви кредитор посилався на рішення Господарського суду Чернігівської області від 28.02.2018р. по справі № 927/37/18, а також на договір фінансового лізингу № 40/11л від 23.11.2016р.;

як вбачається з матеріалів справи, за умовами вказаного вище договору фінансового лізингу боржнику (Лізингоодержувачу) на умовах лізингу у строкове платне користування та користування з правом викупу було передано майно, а саме:

пункт приймально-сортувальний ППС-20-60 вартістю 1 970 000,00 грн., у т.ч. 328 333,33 грн. ПДВ;

бункер приймальний БП-600 вартістю 150 000,00 грн., у т.ч. 25 000,00 грн. ПДВ;

машина для сухої очистки картоплі МСОК-5 вартістю 240 000,00 грн., у т.ч. 40 000,00 грн. ПДВ;

конвеєр перевантажувальний пересувний КПП-600 вартістю 103 000,00 грн., у т.ч. 17 166,67 грн. ПДВ;

дозатор ваговий ВСП-50 вартістю 470 000,00 грн., у т.ч. 39 166,67 грн. ПДВ;

машина автоматична для пакування в сітку МАУС-25 вартістю 575 000,00 грн., у т.ч. 95 833,33 грн. ПДВ;

скутер-підбирач СКП-40 вартістю 392 000,00 грн., у т.ч. 65 333,33 грн. ПДВ.

Договірна вартість об'єкту лізингу складає 3 900 000,00 грн. з ПДВ.

Від товариства вказане вище майно було отримано його директором Шитіковою К.М. (акт від 30.12.2016р. приймання-передачі об'єкта фінансового лізингу) (том 2, а.с. – 113).

Враховуючи порушення боржником взятих на себе договірних зобов'язань щодо своєчасного внесення лізингових платежів, Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМАГРОЛІЗИНГ – УКРАЇНА» звернулось до Господарського суду Чернігівської області з відповідним позовом. Рішенням суду від 28.02.2018р. (справа № 927/37/18) присуджено до стягнення з боржника 1 416 665,36 грн., у т.ч. 1 190 500,00 грн. заборгованості зі сплати лізингових платежів, 141 448,78 грн. пені, 16 110,25 грн. трьох процентів річних з простроченої суми, 47 670,38 грн. нарахованого на суму боргу індексу інфляції та 20 935,95 грн. судового збору.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 17.10.2018р. затверджено реєстр вимог кредиторів з включенням до нього вимог наступних кредиторів:

Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» в сумі 14 915 022,32 грн. (21 144,00 грн. витрат на сплату судового збору – I черга задоволення вимог кредиторів; 12 995 401,78 грн. заборгованості – IV черга задоволення вимог кредиторів; 1 898 476,54 грн. штрафу – VI черга задоволення вимог кредиторів);

Головного управління ДФС у Чернігівській області в сумі 42 112,82 грн. (3 524,00 грн. витрат на оплату судового збору – I черга задоволення, 28 996,71 грн. заборгованості – II черга задоволення, 9 592,11 грн. штрафних (фінансових) санкцій – VI черга задоволення);

Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРОМАГРОЛІЗИНГ – УКРАЇНА» в сумі 1 420 189,36 грн. (3 524,00 грн. витрат на оплату судового збору – I черга задоволення, 1 275 216,58 грн. заборгованості – IV черга задоволення, 141 448,78 грн. пені – VI черга задоволення).

Загальна сума грошових вимог кредиторів становить 16 377 324,50 грн.

В підсумковому засіданні суду також було встановлено, що на підставі наказу від 01.08.2018р. № 1/927/531/18/18-ін. арбітражним керуючим Журавовською Л.В. була проведена інвентаризація майна боржника.

Згідно інвентаризаційного опису № 1 на 20 вересня 2018 року товарно-матеріальних цінностей (том 2, а.с. – 164), в ході інвентаризації були виявлені належні боржнику об'єкти нерухомості вартістю 4 101 635,79 грн. (знос 389 200,00 грн.), а саме:

гараж тракторної бригади вартістю 1 522 255,00 грн.;

господарське приміщення вартістю 995 650,79 грн.;

прохідна тракторної бригади вартістю 71 569,00 грн.;

ремонтна майстерня вартістю 1 284 090,00 грн.;

кузня вартістю 228 071,00 грн.

Аналогічні дані відображені в акті контрольної перевірки інвентаризації цінностей на склад 20 вересня 2018р. (том 2, а.с. – 165).

Крім того, згідно довідки від 05.10.2018р. № 17, виданої за підписом директора Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР», боржник має дебіторську заборгованість в сумі 10 469 800,00 грн.

Відповідно до поданого до Господарського суду Чернігівської області ліквідатором Косякевичем С.О. звіту від 27.06.2019р. про проведення аналізу фінансово – господарської діяльності неплатоспроможного підприємства Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» (том 9, а.с. 61 – 87), відповідно до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010р. № 1361), незалежним аудитором – Приватним аудитором Рябовою Н.В. (сертифікат аудитора № 000277, серія А, виданий

рішенням АПУ № 12 від 17.02.1994р., номер реєстрації в Реєстрі аудиторів – 100244, номер реєстрації в Реєстрі суб'єктів аудиторської діяльності – 4790), проведений аналіз Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» станом на 31.12.2017р. показав:

фінансово – господарська діяльність підприємства в 2016 – 2017 роках – це діяльність за основним кодом діяльності «Код КВЕД 46.11 Діяльність посередників у торгівлі сільськогосподарською сировиною, живими тваринами, текстильною сировиною та напівфабрикатами (основний); код КВЕД 01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів»;

коефіцієнти, що характеризують структуру балансу, а саме показники ліквідності: маневреність власних оборотних коштів, коефіцієнт покриття, коефіцієнт поточної, швидкої та абсолютної ліквідності та показники фінансової стійкості: коефіцієнт фінансової автономії, коефіцієнт концентрації власного капіталу, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, коефіцієнт забезпечення власними засобами та поточна платоспроможність значно нижче нормативних;

структура балансу Підприємства станом на 31.12.2017р. є незадовільною;

показники, що характеризують рентабельність діяльності Підприємства станом на 31.12.2017р. вказують на нерентабельність діяльності;

в результаті опрацювання виписок банків було встановлено, що Підприємство в 2017 році виплачувало аванси постачальникам, за якими не відбувалось постачання товарів, робіт, послуг;

дані Звіту про фінансові результати за 2017 рік показали наявність продажу товарів нижче ціни придбання; загальна сума збитку становить 4 201,6 тис. грн.;

на кінець періоду, що аналізується, розмір дебіторської та кредиторської заборгованості збільшився; Підприємство направляло отримані кошти від реалізації товарів на надання авансів і не розраховувалося зі своїми постачальниками. Це і призвело до збільшення іншої поточної дебіторської заборгованості (аванси надані) та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги – штучне збільшення розміру кредиторської та дебіторської заборгованості; зростання кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги вказує на те, що отримані кошти від покупців не використовувались для погашення заборгованості постачальників.

Після проведеної оцінки фінансово-господарського стану Підприємства на предмет наявності ознак приховуваного, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства можна дійти висновку, що в діях керівництва Підприємства відсутні ознаки дій з фіктивного банкрутства та приховуваного банкрутства.

В діях керівництва Підприємства наявні ознаки нерационального ведення господарської діяльності, які призвели до збитковості Підприємства та ознаки навмисного погіршення фінансово – господарського стану Підприємства, тобто доведення до банкрутства.

Здійснюючи даний аналіз, аудитор звернув увагу на факт продажу боржником в 2017 році майна, яке є власністю Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРОМАГРОЛІЗИНГ – УКРАЇНА», зокрема: бункер приймальний БП-600; машина автоматична для пакування в сітку МАУС-25; машина для сухої очистки картоплі МСОК-5 та пункт приймально-сортувальний ППС-20-60. Крім того, протягом 2017-2018 років банкрутом було реалізовано практично всі основні засоби, задіяні в господарській діяльності.

Також, при аналізі даних щодо майна, яке перебуває в заставі, аудитором було встановлено, що згідно інформаційної довідки від 02.09.2018р. № 136262794 боржником було передано в іпотеку розташоване в с. Шаболтасівка Сосницького району Чернігівської області по вул. Перевертуня, 1-г, 1-6, 1-в майно: гараж тракторної бригади, ремонтна майстерня, кухня. Підставою таких дій є договір позики від 08.12.2017р. на суму 2 800 000,00 грн., строк основного зобов'язання – 22.01.2018р., іпотекодержатель – Бурим О.М. При цьому, під час опрацювання виписок банків (Чернігівське РУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» м. Чернігів (період з 01.01.2015р. по 27.05.2019р.), АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК» (період з 21.12.2016р. по 15.05.2019р.), АТ «УКРГАЗБАНК» (період з 21.12.2016р. по 15.05.2019р.)) було встановлено, що кошти від Бурима О.М. за договором позики не надходили, але майно в 2018 році було передано іпотекодержателю (згідно інформаційної довідки від 28.03.2019р. № 161397592 права власності на об'єкти нерухомого майна відсутні).

Під час поглибленого аналізу дебіторської заборгованості, аудитором були досліджені виписки по банківському рахунку № 26004051413437 (Чернігівське РУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» м. Чернігів), внаслідок чого встановлений факт перерахування банкрутом авансових коштів в загальній сумі 9 321 932,40 грн. постачальникам: Товариству з обмеженою відповідальністю «ЮНГЛОБАЛ», Приватному підприємству «НОВІ ДОЛИНЯНИ» та Товариству з обмеженою відповідальністю «ТЕКС ХАУЗ» (в реєстрі отриманих податкових накладних відсутні податкові накладні по оплаті і по відвантаженню продукції від контрагентів). При цьому, Товариству з обмеженою відповідальністю «ЮНГЛОБАЛ» анульовано свідоцтво платника податку на додану вартість.

Наведені вище факти, на думку аудитора, можуть свідчити про переведення безготівкових коштів у готівкові.

Як вбачається з матеріалів справи, повноважний представник Попова С.В. – адвокат Єлманова В.А. зверталась до Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру із замовленням висновку експерта щодо відповідності Звіту про проведення аналізу фінансово-господарської діяльності неплатоспроможного підприємства «Олкар» код ЄДРПОУ 39934030 від 27.06.2019р., проведеного незалежним аудитором Рябовою Наталією Вадимівною, ІПН 1961800029, сертифікат аудитора № 000277, серія А, виданий рішенням АПУ № 12 від 17.02.1994р., Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затвердженим Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями (якщо ні, то в чому полягає ця невідповідність).

Згідно висновку експерта від 29.08.2019р. № 8/155СЕ-19 (том 10, а.с. 136 – 148) за результатами судової експертизи, проведеної на замовлення представника Попова С.В. – адвоката Єлманової В.А. головним судовим експертом відділу економічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України Івановою О.В. було встановлено наступне:

аналіз оцінки фінансового стану підприємства основні показники, що визначають фінансово-господарський стан підприємства проведений у Звіті про проведення аналізу фінансово-господарської діяльності неплатоспроможного підприємства ТОВ «Олкар» код ЄДРПОУ 39934030 від 27.06.2019р. не відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями, а саме при проведенні аналізу оцінки фінансового стану підприємства основні показники, що визначають фінансово-господарський стан підприємства у Звіті приймалися до розрахунку за два роки, а не за три, як це передбачено вимогами Методики № 14;

аналіз основних показників, що визначають фінансову стійкість підприємства, а саме в частині проведеного розрахунку коефіцієнта Бівера, який свідчить про небажане скорочення частки прибутку, яка спрямовується на розвиток виробництва та відображений в Таблиці 2 Звіту про проведення аналізу фінансово-господарської діяльності неплатоспроможного підприємства ТОВ «Олкар» код ЄДРПОУ 39934030 від 27.06.2019р. не відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями;

крім того, виходячи зі змісту Звіту аналіз та виведені показники оцінки фінансової стійкості підприємства проведено виходячи з даних фінансової звітності ТОВ «Олкар» за два роки 2016 та 2017, що також не відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями;

аналіз основних показників щодо визначення ознак дій з доведення до банкрутства, а саме в частині проведення розрахунку показника «Майно, яке знаходиться у розпорядженні підприємства» та відображений в Таблиці 13 Звіту про проведення аналізу фінансово-господарської діяльності неплатоспроможного підприємства ТОВ «Олкар» код ЄДРПОУ 39934030 від 27.06.2019р. не відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями;

крім того, виходячи зі змісту Звіту при визначенні ознак дій з доведення до банкрутства проведено виходячи з даних фінансової звітності ТОВ «Олкар» за два роки 2016 та 2017, що також не відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 19.09.2019р.:

задоволено клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНКРІС – АГРО» про зобов'язання державного органу з питань банкрутства підготувати висновок;

зобов'язано Міністерство юстиції України підготувати висновок про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства щодо Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР»;

зобов'язано ліквідатора Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» - арбітражного керуючого Косякевича С.О. негайно на вимогу Міністерства юстиції України надати останньому документи, необхідні для підготовки висновку про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства щодо банкрута.

18 листопада 2019 року від Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області до Господарського суду Чернігівської області надійшли висновки від 15.11.2019р. про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» (код 39934033) (том 11, а.с. 271 – 276), з яких вбачається, що:

- за результатами розрахунків показник забезпечення зобов'язань боржника всіма його активами не перевищує одиницю при нульовій рентабельності, що свідчить про відсутність ознак фіктивного банкрутства на підприємстві;

- за результатами розрахунку показників можна зробити висновок про наявність ряду неправомірних дій відповідальних осіб підприємства, що призвели до стійкої неплатоспроможності, у зв'язку з чим боржник був не в змозі задовольнити в повному обсязі вимоги кредиторів, що свідчить про ознаки дій з навмисного доведення до банкрутства. При цьому, підприємство за результатами діяльності на початок року (01.01.2016р.) мало позитивну тенденцію щодо головної мети створення малого підприємства – отримання прибутку, на кінець періоду (30.09.2018р.) – стало збитковим.

Під час проведення дослідження встановлено, що ТОВ «Олкар»:

оплачувались завідомо невиконані контракти на одержання консультаційних послуг ТОВ «Промінь Агро» на суму 750 тис. грн.;

проводилась оплата в сумі 6 151,4 тис. грн. завищених об'ємів мінеральних добрив в період (23-24.11.2017), коли підприємство мало значні збитки та не провадило свою діяльність (в 2018 році виробничі процеси на підприємстві не проводились);

проводились необґрунтовані перерахунки коштів на особисті картки директора ТОВ «Олкар» Шитікової К.М. (за період 15-18.08.2017 – 5 305,2 тис. грн.), а також третім особам, таким як Шитіков О.Д., Песоцький С.В., Донець В.О., Скора Н.П. та ін.;

проводилась оплата товарів і послуг з корпоративної картки підприємства на особисті потреби Шитікової К.М. (за період з 01.01.2016 по 30.06.2016 в сумі 2 026,6 тис. грн.);

протягом 2017 року проводився продаж задіяних у виробничо-господарській діяльності основних засобів (за період з 2016 по 2018 основні засоби зменшилися на 4 488,1 тис. грн. (58,4 %));

продаж продукції як власного виробництва, так і закупленої в інших за ціною, нижчою за собівартість, що призвело до збитку в сумі 21 727,7 тис. грн. в 2017 році;

різке збільшення чисельності на підприємстві з подальшим звільненням всіх найманих працівників (2016 – 10 осіб, 2017 – 17 осіб, 2018 – 1 особа);

таким чином, в ході проведення аналізу стану фінансово-господарської діяльності ТОВ «Олкар» виявлені ознаки дій з доведення до банкрутства, а саме: економічні ознаки дій з доведення до банкрутства та встановлено навмисне погіршення фінансово-господарського стану підприємства;

- при проведенні аналізу щодо виявлення ознак дій з приховування банкрутства за 2016-2018 роки, можна сказати, що у результаті перевірки не було виявлено ознак дій з приховування банкрутства.

Як вбачається з матеріалів справи, повноважний представник Попова С.В. – адвокат Єлманова В.А. зверталась до Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру із замовленням висновку експерта щодо:

документального підтвердження висновків Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області від 15.11.2019р. про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства щодо Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР»;

відповідності даних висновків Методичним рекомендаціям щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затвердженим Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями (якщо ні, то в чому полягає ця невідповідність).

Оскільки вказані вище питання взаємопов'язані між собою дослідження по ним було об'єднано.

Згідно висновку експерта від 29.11.2019р. № 8/239СЕ-19 за результатами судової експертизи, проведеної головним судовим експертом відділу економічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України Івановою О.В. було встановлено, що:

висновки Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області від 15.11.2019р. про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства щодо Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» (код 39934033) документально не підтверджуються;

висновки Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області від 15.11.2019р. про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства щодо

товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» не відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 зі змінами та доповненнями, оскільки у Висновку відсутні дані щодо проведеного аналізу причини погіршення показників шляхом перевірки фінансово-господарських договорів підприємства з посиланням на джерела інформації.

Згідно ст. 80 Господарського кодексу України, до господарських товариств належить, зокрема, товариство з обмеженою відповідальністю. Товариством з обмеженою відповідальністю є господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів.

У відповідності з ст. 89 Господарського кодексу України, управління діяльністю господарського товариства здійснюють його органи та посадові особи, склад і порядок обрання (призначення) яких визначається залежно від виду товариства, а у визначених законом випадках – учасники товариства.

Посадові особи відповідають за збитки, завдані ними господарському товариству. Відшкодування збитків, завданих посадовою особою господарському товариству її діями (бездіяльністю), здійснюється у разі, якщо такі збитки були завдані:

діями, вчиненими посадовою особою з перевищенням або зловживанням службовими повноваженнями;

діями посадової особи, вчиненими з порушенням порядку їх попереднього погодження або іншої процедури прийняття рішень щодо вчинення подібних дій, встановленої установчими документами товариства;

діями посадової особи, вчиненими з дотриманням порядку їх попереднього погодження або іншої процедури прийняття рішень щодо вчинення відповідних дій, встановленої товариством, але для отримання такого погодження та/або дотримання процедури прийняття рішень посадова особа товариства подала недостовірну інформацію;

бездіяльністю посадової особи у випадку, коли вона була зобов'язана вчинити певні дії відповідно до покладених на неї обов'язків;

іншими винними діями посадової особи.

Приписом ст. 211 Господарського кодексу України встановлено, що засновники (учасники) суб'єкта підприємництва, власник майна, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, у межах своїх повноважень зобов'язані вживати своєчасних заходів щодо запобігання його банкрутству.

За змістом ст. 215 Господарського кодексу України, у випадках, передбачених законом, суб'єкт підприємництва – боржник, його засновники (учасники), власник майна, а також інші особи несуть юридичну відповідальність за порушення вимог законодавства про банкрутство, зокрема фіктивне банкрутство, приховування банкрутства або умисне доведення до банкрутства.

Умисним банкрутством визнається стійка неплатоспроможність суб'єкта підприємництва, викликана цілеспрямованими діями власника майна або посадової особи суб'єкта підприємництва, якщо це завдало істотної матеріальної шкоди інтересам держави, суспільства або інтересам кредиторів, що охороняються законом.

Приховування банкрутства, фіктивне банкрутство або умисне доведення до банкрутства, а також неправомірні дії у процедурах неплатоспроможності, пов'язані з розпорядженням майном боржника, що завдали істотної шкоди інтересам кредиторів та держави, тягнуть за собою кримінальну відповідальність винних осіб відповідно до закону.

Відповідно до ст. 213 Господарського кодексу України, з метою врегулювання заборгованості неплатоспроможного боржника у процедурах, зазначених у статті 212 цього Кодексу, використовуються майнові активи, які належать йому на підставі речових та зобов'язальних прав, а також права інтелектуальної власності.

До складу ліквідаційної маси включаються також майнові активи осіб, які відповідають за зобов'язаннями неплатоспроможного боржника відповідно до закону або установчих документів боржника.

Положеннями ч. 2 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства також передбачено, що під час здійснення своїх повноважень ліквідатор має право заявити вимоги до третіх осіб, які відповідно до законодавства несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями боржника у зв'язку з доведенням його до банкрутства. Розмір зазначених вимог визначається з різниці між сумою вимог кредиторів і ліквідаційною масою.

У разі банкрутства боржника з вини його засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб, у тому числі з вини керівника боржника, які мають право давати обов'язкові для боржника вказівки чи мають змогу іншим чином визначати його дії, на засновників (учасників, акціонерів) боржника - юридичної особи або інших осіб у разі недостатності майна боржника може бути покладена субсидіарна відповідальність за його зобов'язаннями.

Стягнені суми включаються до складу ліквідаційної маси і можуть бути використані лише для задоволення вимог кредиторів у порядку черговості, встановленому цим Кодексом.

Субсидіарна відповідальність у справах про банкрутство є самостійний цивільно – правовий вид відповідальності, який покладається на засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб, у тому числі керівника боржника при наявності підтвердження вини вказаних осіб у доведенні юридичної особи (боржника у справі про банкрутство) до стану неплатоспроможності.

Про те, що субсидіарна відповідальність у справах про банкрутство є самостійний цивільно – правовий вид відповідальності свідчить і те, що законодавство не пов'язує можливість покладення субсидіарної відповідальності в порядку ч. 2 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства на третіх осіб з наявністю вироку у кримінальній справі щодо таких осіб про встановлення в їх діях (бездіяльності) кримінального правопорушення, оскільки в даному випадку особи в силу спеціального припису Кодексу України з процедур банкрутства притягуються до цивільної відповідальності у формі солідарного стягнення (*аналогічний висновок про застосування норм права викладений у постанові Верховного Суду від 09.10.2019 по справі № 910/21232/16*).

Притаманною ознакою цивільно – правової відповідальності є те, що особа, яка є відповідачем, повинна довести відсутність своєї вини.

З вищевикладеного можна дійти до висновку, що після визнання боржника банкрутом, за наявності ознак доведення до банкрутства юридичної особи –боржника, погашення заборгованості банкрута є неможливим внаслідок дій та (або) бездіяльності засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб, у тому числі керівника боржника, які мають право давати обов'язкові для боржника вказівки чи мають змогу іншим чином визначати його дії, до поки такі особи не доведуть протилежного.

Разом з тим, у положеннях ч. 1 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства визначено, що одним із повноважень ліквідатора у справі про банкрутство є аналіз фінансового становища банкрута.

Слід зазначити, що можливістю подання в межах справи про банкрутство заяви до третіх осіб, які відповідно до законодавства несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями боржника у зв'язку з доведенням його до банкрутства, наділений виключно

ліквідатор банкрута.

З наведеного, можна дійти до висновку, що виявлення наявності ознак доведення до банкрутства юридичної особи – боржника покладена саме на ліквідатора банкрута, що пов'язано з виконанням ліквідатором банкрута повноважень визначених ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства.

Приписи ч. 2 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства не встановлюють ознак доведення до банкрутства, які можуть стати підставою для покладення субсидіарної відповідальності на засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб, у тому числі керівника боржника.

Саме детальний аналіз ліквідатора фінансового становища банкрута у поєднанні з дослідженням ним підстав виникнення заборгованості боржника перед кредиторами у справі про банкрутство, дозволить ліквідатору банкрута виявити наявність чи відсутність дій засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб, у тому числі керівника боржника щодо доведення до банкрутства юридичної особи.

Аналіз положень абзацу 2 ч. 2 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства, дає підстави дійти до висновку, що заява про покладення субсидіарної відповідальності може бути подана ліквідатором до суду у разі, коли буде встановлена недостатність майна боржника для повного задоволення вимог кредиторів у справі про банкрутство.

Такі ж правові норми щодо субсидіарної відповідальності у справах про банкрутство були передбачені і у ст. 41 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (чинного на момент проведення ліквідатором аналізу фінансового стану банкрута та подання даної Заяви).

За правилами ст. 73, 74, 76 – 79, 86 Господарського процесуального кодексу України, доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Ці дані встановлюються такими засобами: 1) письмовими, речовими і електронними доказами; 2) висновками експертів; 3) показаннями свідків.

Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень. Докази подаються сторонами та іншими учасниками справи. Суд не може збирати докази, що стосуються предмета спору, з власної ініціативи, крім витребування доказів судом у випадку, коли він має сумніви у добросовісному здійсненні учасниками справи їхніх процесуальних прав або виконанні обов'язків щодо доказів.

Належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування. Предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення.

Обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування. Докази, одержані з порушенням закону, судом не приймаються.

Достовірними є докази, створені (отримані) за відсутності впливу, спрямованого на формування хибного уявлення про обставини справи, які мають значення для справи.

Наявність обставини, на яку сторона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, вважається доведеною, якщо докази, надані на підтвердження такої обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування. Питання про вірогідність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання.

Суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів. Жодні докази не мають для суду заздалегідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також вірогідність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), який міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Як було вказано вище, під час проведення ліквідатором аналізу фінансового стану ТОВ «Олкар» були встановлені обставини:

виплати банкрутом авансів постачальникам на загальну суму 9 321 932,40 грн. за якими не відбувалось постачання товарів, робіт, послуг;

продажу товарів нижче ціни придбання;

невикористання отриманих від покупців коштів для погашення існуючої заборгованості перед постачальниками;

відчуження протягом 2017 – 2018 років банкрутом практично всіх основних засобів, задіяних в господарській діяльності, в т.ч. і майна, яке було власністю ТОВ «Промагролізинг – Україна»;

передачі в іпотеку Буриму О.М. нерухомого майна за відсутності доказів отримання банкрутом грошових коштів на суму 2 800 000,00 грн. згідно договору позики від 08.12.2017р.

Також, висновком Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області від 15.11.2019р. про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» були встановлені обставини:

оплати завідомо невігідних контрактів на одержання консультаційних послуг від ТОВ «Промінь Агро» на суму 750 тис. грн.;

оплата в сумі 6 151,4 тис. грн. завищених об'ємів мінеральних добрив в період, коли підприємство мало значні збитки та не провадило свою діяльність;

проведення необґрунтованих перерахунків коштів на особисті картки директора ТОВ «Олкар» Шитікової К.М., а також іншим фізичним особам;

оплати товарів і послуг з корпоративної картки підприємства на особисті потреби Шитікової К.М. в сумі 2 026,6 тис. грн.;

продажу задіяних у виробничо – господарській діяльності основних засобів;

продажу продукції як власного виробництва, так і закупленого в інших осіб за ціною, нижчою за собівартість.

Вищевказані обставини були встановлені, зокрема, із банківських виписок (Чернігівського РУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» м. Чернігів, АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» та АТ «УКРГАЗБАНК», які містяться в матеріалах справи (том 10, а.с. 77 – 115).

Звіт ліквідатора про аналіз фінансового стану ТОВ «Олкар» з додатками, висновок Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області від 15.11.2019р. з додатками, банківські виписки суд вважає належними, допустимими та достовірними

доказами наявності в діях колишнього керівника ТОВ «Олкар» Шитікової К.М. ознак нерационального ведення господарської діяльності, які призвели до збитковості товариства та ознак навмисного погіршення фінансово – господарського стану товариства, тобто доведення до банкрутства.

При цьому, інформація, яка міститься у звіті ліквідатора і у висновку державного органу з питань банкрутства узгоджується між собою.

Відповідні дії Шитікової К.М. призвели до недостатності майна боржника для повного задоволення вимог кредиторів у справі про банкрутство.

Будь – яких доказів, які спростовували б обставини викладені у звіті ліквідатора і у висновку державного органу з питань банкрутства, Шитіковою К.М. подано не було.

В той же час, матеріали справи не містять доказів, які підтверджували факт банкрутства боржника з вини його засновників, зокрема внаслідок прийняття ними обов'язкових для боржника вказівок.

Як вбачається із матеріалів справи, ТОВ «Олкар» діяло на підставі модельного статуту і Шитікова К.М. не мала обмежень повноважень на представництво товариства перед третіми особами.

Щодо поданих представником Попова С.В. висновків експерта, суд зазначає наступне:

Згідно ст. ст. 98, 101, 104 Господарського процесуального кодексу України, висновок експерта – це докладний опис проведених експертом досліджень, зроблені у результаті них висновки та обґрунтовані відповіді на питання, поставлені експертові, складений у порядку, визначеному законодавством.

Предметом висновку експерта може бути дослідження обставин, які входять до предмета доказування та встановлення яких потребує наявних у експерта спеціальних знань.

Предметом висновку експерта не можуть бути питання права.

Висновок експерта може бути наданий на замовлення учасника справи або на підставі ухвали суду про призначення експертизи.

Учасник справи має право подати до суду висновок експерта, складений на його замовлення.

Порядок проведення експертизи та складення висновків експерта за результатами проведеної експертизи визначається відповідно до чинного законодавства України про проведення судових експертиз.

У висновку експерта зазначається, що висновок підготовлено для подання до суду та що експерт обізнаний про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок.

Експерт, який склав висновок за зверненням учасника справи, має ті самі права та обов'язки, що і експерт, який здійснює експертизу на підставі ухвали суду.

Висновок експерта для суду не має заздалегідь встановленої сили і оцінюється судом разом із іншими доказами за правилами, встановленими статтею 86 цього Кодексу. Відхилення судом висновку експерта повинно бути мотивоване в судовому рішенні.

В поданих відповідачем висновках експерта вказано, що висновки підготовлені для подання до суду та що експерт обізнаний про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок.

В той же час, ці висновки експерта прямо не спростовують обставини, викладені у звіті ліквідатора і у висновку державного органу з питань банкрутства, щодо неправомірних дій Шитікової К.М. по умисному доведенню підприємства до банкрутства.

У висновках лише вказується про невідповідність звіту ліквідатора та висновку державного органу з питань банкрутства вимогам Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14, зокрема, проведення аналізу фінансового стану банкрута виходячи з даних фінансової звітності ТОВ «Олкар» за два роки (2016 та 2017), а не за три роки, а також у зв'язку з відсутністю даних щодо проведеного аналізу причини погіршення показників шляхом перевірки фінансово – господарських договорів підприємства з посиланням на джерела інформації.

Однак, ТОВ «ОЛКАР» було зареєстроване в якості суб'єкта господарювання лише 05.08.2015р., а протягом 2018 року фактично припинило господарську діяльність.

Крім того, в порушення вимог закону, колишній керівник боржника Шитікова К.М. лише частково передала ліквідатору бухгалтерську та іншу документацію банкрута. Доказів передання ліквідатору фінансово – господарських договорів підприємства матеріали справи не містять.

За таких обставин, умисне доведення до банкрутства ТОВ «Олкар» з вини Шитікової К.М. являється доведеним, оскільки подані ліквідатором докази являються більш вірогідними, ніж докази на спростування цієї обставини подані відповідачами.

Доводи відповідачів про відсутність вироку у кримінальній справі відхиляються судом, адже субсидіарна відповідальність у справах про банкрутство є самостійний цивільно – правовий вид відповідальності.

Законодавство не пов'язує можливість покладення субсидіарної відповідальності в порядку ч. 2 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства на третіх осіб з наявності вироку у кримінальній справі щодо таких осіб про встановлення в їх діях (бездіяльності) кримінального правопорушення, оскільки в даному випадку особи в силу спеціального припису Кодексу України з процедур банкрутства притягуються до цивільної відповідальності у формі солідарного стягнення.

Розмір вимог ліквідатора становить 16 392 877,37 грн.

В той же час, згідно ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства, розмір зазначених вимог визначається з різниці між сумою вимог кредиторів і ліквідаційною масою.

Відповідно до ст. 62 Кодексу України з процедур банкрутства, усі види майнових активів (майно та майнові права) банкрута, які належать йому на праві власності або господарського відання, включаються до складу ліквідаційної маси.

Ліквідатором не було враховано, що на момент відкриття ліквідаційної процедури у власності банкрута було нерухоме майно вартістю 4 101 635,79 грн. Крім того, під час проведення аналізу фінансового стану боржника ліквідатором було встановлено факт перерахування банкрутом авансових коштів в загальній сумі 9 321 932,40 грн. постачальникам: ТОВ «ІОНІГЛОБАЛ», ПП «НОВІ ДОЛИНІЯНИ» та ТОВ «ТЕКС ХАУЗ».

Отже, розмір відповідальності Шитікової К.М. суд встановлює на суму 2 969 309,18 грн. (16 392 877,37 грн. – 4 101 635,79 грн. – 9 321 932,40 грн.).

Доводи ліквідатора про неможливість повернення дебіторської заборгованості суд вважає непідтвердженими. Крім того, доказів списання у встановленому порядку даного активу також подано не було.

Доводи ліквідатора про вибуття нерухомого майна із власності банкрута після відкриття ліквідаційної процедури суд не може взяти до уваги, оскільки ліквідатором не було подано доказів законності припинення права власності банкрута.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 19.09.2019р. по даній справі, зокрема, визнано недійсним односторонній правочин, вчинений Буримом О.М. шляхом оформлення права власності на нерухоме майно банкрута. На даний час ліквідатором вживаються заходи щодо повернення нерухомого майна в ліквідаційну масу.

Враховуючи вищевикладене, Заява ліквідатора підлягає частковому задоволенню.

Згідно ст. 7 Кодексу України з процедур банкрутства, господарський суд розглядає спори, стороною в яких є боржник, за правилами, визначеними Господарським процесуальним кодексом України. За результатами розгляду спору суд ухвалює рішення.

Керуючись ст. 2, 7, 61 Кодексу України з процедур банкрутства, ст. 233, 238, 240 Господарського процесуального кодексу України, господарський суд

ВИРІШИВ:

Заяву ліквідатора Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» - арбітражного керуючого Косякевича С.О. до Шитікової Каріни Миколаївни, Шитікова Олега Дмитровича та Попова Сергія Валерійовича про покладення субсидіарної відповідальності на учасників боржника та його керівні органи задовольнити частково.

Стягнути з Шитікової Каріни Миколаївни (16111, с. Шаболтасівка Сосницького району Чернігівської області, вул. Калініна, 4; РНОКПП 3339913140) на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» (04211, м. Київ, а/с 5; код 39934033) 2 969 309 грн. 18 коп.

У задоволенні вимог про стягнення з Шитікової Каріни Миколаївни на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» 13 423 568 грн. 19 коп. відмовити.

У задоволенні вимог про стягнення з Шитікова Олега Дмитровича на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» 16 392 877 грн. 37 коп. відмовити.

У задоволенні вимог про стягнення з Попова Сергія Валерійовича на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «ОЛКАР» 16 392 877 грн. 37 коп. відмовити.

Наказ видати після набрання рішенням законної сили.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Рішення може бути оскаржено до Північного апеляційного господарського суду у строк, встановлений ч. 1 ст. 256 Господарського процесуального кодексу України, шляхом подання апеляційної скарги через місцевий господарський суд.

Повний текст рішення складено та підписано 16.12.2019р.

Суддя

А.С.Сидоренко